

שמות איתא וז"ל ומהדר גאון דא **משיח** בקומו לערוץ הארץ **כד יקום ויתגלי בארעא דגליל** וכתב שם הרב הגדול מוהר"י אזולאי ז"ל בהגהותיו דמה שאמרו בארעא דגליל **היינו בטבריא** דגם טבריא היא מארעא דגליל וכמו שאמרו בראש השנה **ומשם עתידין ליגאל** נמצינו למדין **דהגאולה מתחלת** מעיר הקודש **טבריא** תחילה והמלך המשיח שם יתגלה בתחילה וגם הבשורה האמורה במלאכי **"הנה אנכי שולח לכם את אליה הנביא"** וכו' יהיה בעיר הקודש **טבריא** תובב"א יען שאמרו בעירובין כי אתי אליהו ויבשר בשורה **לבית דין הגדול אתי** ובית דין הגדול הוא בעה"ק **טבריא ת"ו** כמו שאמרו בגמרא וכתבו **הרמב"ם** ז"ל **בפרק י"ד מהלכות סנהדרין** וז"ל בית דין הגדול לעשרה מקומות גלו **וסופן לטבריא** ומשם לא עמד בית דין הגדול עד עתה **וקבלה בידינו** שבטבריא עתידין לחזור תחילה ומשם הם נעתקים לבית המקדש עכ"ל וכן כתב מוה"ר הקדוש מוהרר"א ז"ל. וצריך לדקדק **על מה ועל מה** לא מצא המלך המשיח מקום בכל ארץ ישראל להתגלות אורו תחילה **כי אם** בעיה"ק **טבריא ת"ו**:

אמנם על פי המבואר הנה נכון ונקדים מה שאמרו בזוה"ק דכל הגאולות הם **מסטרא דיובלא** שהיא **הבינה** דבהי' כל **חירא תליא** וזה סוד "וחמושים עלו בני ישראל מארץ מצרים" דהיינו **חמישים שערי בינה** וזה סוד גם כן **"אש"ר הוצאתיך מארץ מצרים"** דהבינה נקרא **אשר** בסוד אהיה **אשר** אהיה ואם כן כיון שעה"ק **טבריא ת"ו** היא **בבינה** כנזכר משום הכי שם **מתגלה** תחילה **המלך המשיח והגאולה** מתחלת **משם**:

ועל דרך דרש נלע"ד לתת טעם לשבח מדוע יתגלה תחילה המלך המשיח בעה"ק **טבריא ת"ו**. ונבין גם כן מה שאמרו **בילקוט פרשת ויחי** וז"ל בתחילה גלתה סנהדרין וישבה ביבנה וכו' ואחר כך גלתה **מצפורי לטבריא** וכן ישעיה אמר **"ישפילנה עד ארץ יגיענה עד עפר"** אמר רבי יוחנן טבריא **משלמת למשיח** שנאמר **"תרמסנה [רגל] רגלי עני פעמי דלים"** מה כתיב אחריו **"והוכן בחסד כסא"** וכו' עכ"ל. ויש להבין מה הלשון אומרת **טבריא משלמת למשיח** מהו פי' משלמת ועוד צ"ל מהו הראיה שהביאו מפסוק תרמסנה רגל

ומעיר להר - הזיתים, וכל סלוקים הללו לפי **שבקושי** היה מסתלק, ומצפה שישבו:

וכנגדן גלתה סנהדרין מגמרא מלשכת הגזית לחנות ומחנות לירושלים ומירושלים ליבנה ומיבנה לאושא ומאושא ליבנה לאושא ומאושא לשרעם ומשרעם לבית שערים ומבית שערים לצפורי ומצפורי לטבריא וטבריא עמוקה מכולן שנאמר ושפלת מארץ תדברי... עיי"כ ע"ש.

³ **שער הפסוקים דף מ"ה** על הפסוק (ישעיהו נ"ב ג') **"חֲסֵם נִמְכָּרְתָּם וְלֹא בְּכֶסֶף תִּגְאָלוּ"** שהגאולה ממצריים הייתה **בחינת כסף** שהוא **החסד**, אך גאולה אחרונה היא **בזהב** הרומז **לגבורה יצחק**, אך זה יהיה ע"י **אימא כמו במצרים**. ולכן **ההקבלה והדמיון** בין הגאולות (מיכה ז' ט"ו) **כִּימִי צִאתְךָ מִצֹּרְךָ מִצְרַיִם אֲרָאָנוּ נִפְלְאוֹת**: היא **רק על הצד** השווה ששניהם זה יהיה ע"י **אימא**. אך ההבדל, שבמצרים **בחסד כסף** ע"י המלכות, וגאולה אחרונה ע"י **גבורה יצחק בזכות**, על ידי המלכות ע"ש. **היטב**.

ספר אמת ליעקב - [אות ע"ד]:

רבי עקיבא לבוש נשמתו היתה **מהוד דאבא** עיין לעיל אות כ"ח. (א"ה בזה נ"ל לתת טעם מדוע פסקו העשרים וארבע אלף תלמידיו **ביום ל"ג לעומר** ואותו יום סמך לחמשת תלמידיו הגדולים כנודע **ולמה היה ביום זה** ולא ביום אחר. אבל כבר נודע מכוונת העומר דיום **ל"ג לעומר** הוא בספירת **הוד שבהוד** וכיון **דשורש נשמתו** הוא מזה הספירה לכן **בכח נשמתו** שהאיר להם **הגין להם ופסקו מלמות** ביום זה וסמך **החמישה** תלמידים וכו' :

גם בזה נלע"ד לתת טעם לשבח **מדוע נקבר רבי עקיבא זיע"א בעה"ק טבריא ת"ו** ולא בעיר אחרת מארץ ישראל והוא בהקדים מה שכתב הרב **חסד לאברהם** בעין הארץ בבחינת ארבע ארצות באיזה ספירה הם אחוזים כתב **דעיר הקודש טבריא ת"ו היא אחוזה בספירת הוד** יע"ש ואם כן משום הכי כיון **דשורש נשמתו היתה מספירת ההוד** לכן נקבר שם **במקום שורש נשמתו**:

עוד נלע"ד לומר טעם אחר על פי מה שכתב במערכת הטי"ת אות י"ט **דהטיבור** הוא בבניה ועה"ק **טבריא ת"ו** היא **בטיבורה של ארץ ישראל** ורומזת⁴ **בבינה** יע"ש. ואינו סותר למה שכתב הרב **חסד לאברהם** דאחוזה **בהוד** דנודע דבינה עילאה **עד הוד אתפשטת** ודוק וכבר נודע דרבי עקיבא הגיע **לחמישים שערי בינה** אם כן משום הכי נקבר שם ודוק:

גם נלע"ד דזהו סוד גדול **דינם הריגת רבי עקיבא היה ביום הכפורים** כנודע והוא דכבר ידוע **דיום הכפורים הוא בבניה עילאה** ואת זו דרש רבי עקיבא **אשריכם ישראל** לפני מ"י אתם מטהרים ומ"י מטהר אתכם דהיינו **חמישים שערי בינה** והרי הוא **כמבוא"ר** וא"ש את"ם [ואם שגיתי איתי תלין משוגתי]:

אשר בזה נלע"ד לתת טעם נכון למה שאמרו **במסכת ראש השנה דף ל"א** וז"ל⁵ עשרה מסעות **נסעה שכינה** וכו' וכנגדן גלתה **סנהדרין** וכו' **ומצפורי לטבריא** אמר רבי יוחנן **ומשם עתידין להגאל** שנאמר **"התנערי מעפר"** וכו' נמצא דהגאולה מתחלת מעיר **הקודש טבריא ת"ו** ובזוהר **הקדוש פרשת**

⁴ ראה **אוצרות חיים דף נ"ג ע"ב**: ... יסוד אימא המתלבש תוך זעיר מסתיים בחזה דז"א, ותכף תחתיו הוא **הטיבור** שהוא ענין **יצירת האורות מיסוד אימא** המסתיים בחזה, ומרוב הארתם בוקעין ויוצאין לחוץ במקום הטיבור, ולכן **הטיבור סתום בסוד אימא עילאה** הנקראת עלמא **דאתכסיא**, וזו היא הנקודה דנטלא מאימא עילאה טמירא וכו', כי היא נקודת היסוד דאימא אשר שם בטיבור דזעיר. עיי"כ ע"ש. וזה נקודת גן עדן.

⁵ **מסכת ראש השנה דף ל"א ע"א**: ... אמר רבי יוחנן עשרה מסעות **נסעה שכינה** מקראי וכנגדן גלתה **סנהדרין** מגמרא

עשרה מסעות **נסעה שכינה** מקראי **מְכַפֶּרֶת לְכָרוּב וּמְכָרוּב לְכָרוּב וּמְכָרוּב לְמַפְתָּן וּמַפְתָּן לְחֶצֶר וּמַחְצֵר לְמִזְבֵּחַ וּמִזְבֵּחַ לְגַג וּמִגַּג לְחֹמֶה וּמַחֹמֶה לְעִיר וּמְעִיר לְהַר וּמֵהַר לְמַדְבָּר וּמִמְדְּבָר לְעִתָּה וּשְׁבָעָה בְּמִקְוֵה** שנאמר אלך אשובה אל מקומי...

רש"י **ראש השנה דף ל"א ע"א**: עשרה מסעות כו' -

נקראים **עבדים** הצדקה שעושים היא **חטאת**, ברם **ישראל** שנקראים **בנים** צדקה שעושים יש לה שכר **ובשבילה נגאלים** ויבא משיח צדקנו :

ואולם יש להקשות על **תירוץ זה**, מההיא דגרסינן **בקידושין דף מ'**. תניא רבי **יאודה** אומר בזמן שישראל עושים רצונו של מקום **קרוים בנים** ובזמן שאין עושים רצונו של מקום **קרוים עבדים**, רבי מאיר אומר **בין כך ובין כך קרויים בנים** שנאמר "בנים סכלים" **ואומר** "בנים משחיתים". מאי **ואומר**, וכי תימא בשאר עבירות אבל בגי' עבירות לא, לזה אמר **ואומר** בנים משחיתים וכו', ואם כן הא תינח **לרבי מאיר** אלא לסברת **רבי יאודה** עדין נשארה טענת אומות העולם במקומה, **ואין להשיב בזכות הצדקה**, דכיון דעברו על גי' עבירות קרוים **עבדים** וכשנקראים **עבדים** אין הצדקה נחשבת לכולם :

ורגע אדבר במאמר זה מה שיש להבין דמה יענה רבי יאודה לכל אלו הקראי דקראם הכתוב **בנים** אפילו שאינם עושים רצונו של מקום וכעת לא ראיתי מי שנרגש בזה. ולעד"ן דאפשר לומר שהדברים מגיעין למאי דגרסינן **בגיטין דף מ"ד** על רומיא דשתי ברייתות **דתני חדא** הכותב נכסיו **לשני עבדיו** דקנו ומשחררין זה לזה **ותניא אידך** האומר כל נכסי נתונים לפלוני ופלוני **עבדי** אף עצמם לא קנו **ותירץ** ר"א שאני התם דקארי ליה **עבדי** אמר ליה רפרם לר"א ודילמא **עבדי** עבדי **שהיה כבר** מי לא תנן הכותב כל נכסיו לעבדו יצא לחירות וכו' ואמאי והא קא קארי ליה **עבדי** אלא עבדי שהיה כבר הכא נמי **עבדי שהיה כבר** ע"כ :

נמצינו למדין מהך סוגיא דמצוי לתרץ דיבוריה של האדון לומר דמאי דקארו ליה **עבד** כוונתו **עבד שהיה כבר ולא עתה**. ואם כן יתכן דבהך פלוגתא הוא דפליגי רבי מאיר ורבי יאודה ומשמעות דורשין איכא ביניהו דר"י סבר דקרא דכתיב **בנים סכלים** וכן **בנים משחיתים** פירושו הוא **בנים שהיו כבר** נעשו **סכלים** וכן נעשו משחיתים אבל עתה **אינם נקראים בנים** כיון שאינם עושים רצונו של מקום **אבל** רבי מאיר סבירא ליה דבנים דקארי להו הכתוב הוא **בנים** דהשתא כפשטיה ושמעין דנקראים **בנים אפילו שאינם עושים רצונו של מקום**: ומצאתי דיש שורש וענף לזה **הפירוש שפירשתי**, בדברי התרגום. שתירגם בפסוק **בנים משחיתים**, וז"ל **איתאמר להון בנים חביבים וחבילו אורחותהון**, ע"כ. הרי מפורש יוצא שמפרש הכתוב כדפרישית בעניותיך, לדעת ר"י, דהיינו דאיתאמר להון בנים חביבים **שהיו כבר והשתא** חבילו אורחותיהון וזה ברור :

שנאמר עליו ועפעפק יישרו נגדך כתב שלא מן הכתב כשם שהטיל **קנקנתום** בתוך הדיו... ע"ש

אורות הקודש ג' הראי"ה קוק דף שס"ז ... וגדולים **יחידיים בכל עת** ובכל זמן **מפלפלים הם בחכמה ומצפים לישועה**, ומסתכלים הם באורו של משיח, ודעתם מתרחבת, **זאת היא נחלת העוסקים בתורה לשמה**, ההולכים **בדרכי רבי מאיר**, שתורתו הייתה אומרת כותנות אור, ואמר **הא משיחון** כלומר הארתו של משיח... ע"ש.

לכאורה אין בו שום רמז על טבריא ועל הפסוק יש לדקדק מהו הכפל **רגל רגלי עני** והיה די שיאמר **תרמסנה רגלי עני**: **והנה** כדי להבין כל זה הן קדם נטיתי לבי לחקור ולדרוש מדוע **זכה התנא הקדוש רבי מאיר בעל הנס זיע"א** שיהיו נודרים לו נדרים ונדבות דהיינו צדקות **על שמו ולא על שם תנא אחר** דיש גדולים ממנו קבורים בעה"ק **טבריא ת"ו** דהיינו **רבי עקיבא** שהיה רבו **ורבי יוחנן בן זכאי** שהיה רבו דרבו ולא מצינו בשום מקום שנודרים נדרים על שםם ואם נאמר משום דכל הנודר בשמו זוכה **שיעשה לו ניסים** ונפלאות גם זה צריך להבינו **מדוע זכה לכל הכבוד הזה** יותר מכל התנאים :

עוד צריך להבין מאי דאיתא בירושלמי **דמסכת כלאים** [פרק ט' הלכה ג'] וז"ל רבי מאיר **אידמוך** באסיא אמר אמרון לבני ארעא דישראל **הא משיחון דידכון** אפילו הכי אמר לן יהבו ערסי **על כסף ימא** דכתיב "כי הוא על ימים יסדה" ע"כ ובאמת זוהי שקר **כיצד קרא עצמו משיח** ומה שייכות יש לו עם המשיח^ד :

אמנם אפשר לומר בהקדים מאי דאיתא בילקוט ישעיה לעתיד לבא בשעת גדולתם של ישראל באים שרי אומות העולם לפני הקב"ה וטוענין מה נשתנו אלו מאלו מה אלו עובדי עבודה זרה וכו' מה אלו שופכי דמים וכו' מה אלו מגלים עריות וכו' **באותה שעה אומר הקב"ה למיכאל החזר להם תשובה** מיד משתתק ואינו מוצא תשובה שנאמר "ומיד **יעמוד שרכם**" **ואין עמידה אלא שתיקה** שנאמר "ובפתחו **עמדו** ולא ענו עוד" אזי אומר הקב"ה למיכאל **מיכאל נשתתקת אני מדבר בעדם בזכות הצדקה שעושים זה עם זה הם נגאלים** ההוא דכתיב "אני מדבר בצדקה רב **להושיע**" עכ"ל :

ויש להבין מדוע משתתק המלאך מיכאל **ולא השיב מה שהשיב הקב"ה** וכי נעלם ממנו דבר זה או מלתא זוטרתיה היא בעיניו מצות הצדקה **ומה זו שתיקה**. ועוד קשה טובא בתשובתו של הקב"ה **דבזכות הצדקה הם נגאלים** ואפילו שיש להם עבודה זרה גילוי עריות ושפיכות דמים דאטו אומות העולם אינם עושים צדקה והרי עינינו הרואות דהן בעון גם הם עושים צדקות ומדוע אין להם פה לשרי אומות העולם להשיב דבר זה :

וכבר ראיתי להרב תנא דאורייתא בס"ה פ"ד שעמד על זה ותירץ בטוב טעם ודעת. בהקדים, טענת טורנוסרופוס הרשע את רבי עקיבא אם הקב"ה אוהב את העניים מפני מה **אינו מפרנסן**, אמשול לך **משל** וכו'. ואם כן אומות העולם דהם

^ד **אגרות הראייה ג' דף פ"ז**. **אגרת תתח** ... ורבי מאיר שלא יכלו חבריו לעמוד על **סוף דעתו בתורתו** היה כתוב כתנות **אור** באל"ף. בירושלמי נאמר עליו **הא משיחון** כלומר **הארת נשמה** ממערכה כזו שהעולם יעלה עליו **אחרי שכבר אורו של משיח יזרח** והרשעה כעשן תכלה... וכל זה אין שייך בגדולי המעלה הרואים עולמם בחייהם וכל שיש בו דעה כאילו נבנה ביהמ"ק בימיו. ואורו של משיח עליו זורח, ורבי מאיר

מרומו בעולם, ע"כ וזה **שכרו להיות לו שם טוב** ותהלה לעשות בעבורו ניסים ונפלאות:

והשתא אתי שפיר כמין חומר דברי הירושלמי שקורא אותו **משיח** והיינו טעמא דמאחר **דביאת המשיח תלוייה בסברת רבי מאיר** דעל ידי הצדקה **הם נגאלים** ושכר הצדקה אינה כי אם כשישראל נקראים **בנים** אפילו שאינם עושים רצונו של מקום כמ"ש לזה אמר הא **משיחון דידכון** לרמוז דעל ידי **סברתו יבוא משיח צדקנו ויגאלנו** בב"א:

ובכן מצינו טעם לשבח מדוע יתגלה המלך המשיח תחילה **בעה"ק טבריא ת"ו** והוא דהמלך המשיח יודע דכשיתגלה להושיע את ישראל אז יעמדו לדין שרי אומות העולם ויאמרו מה נשתנו אלו מאלו מה אלו וכו' הקב"ה ישיב להם **בזכות הצדקה שעושים הם נגאלים** האמנם עדיין יש להם טענה לשרי אומות העולם לומר דכיון דישראל אינם עושים רצונו של מקום אינם נקראים **בנים** וכיון שכן אין הצדקה נחשבת לכולם כמ"ש והיינו דשרי אומות העולם יתפסו **ההלכה כר"י** ויאמרו קיימא לן כר"י דידוע דכל זמן שאנחנו בגלות אנו יושבים תחת השרים והם החזיקו בנו זמן רב אם כן מצי המוחזק לומר קי"ל: **אי לזאת כדי לבטל טענה זאת יעמד המלך המשיח תחילה בעה"ק טבריא וכשיעמדו לדין שרי אומות העולם עם המשיח שלא להניחו להושיע את ישראל אזי הם מוכרחים לבא לטבריא יען שהם התובעים מה נשתנו וכו' והדין הוא דהתובע הולך אחר הנתבע ומה גם דשם יושבים הבית דין הגדול וכשהדין נעשה בעה"ק טב"ת אז מוכרח לפסוק **ההלכה כרבי מאיר** דסבירא ליה דאפילו כשאינם עושים רצונו של מקום נקראים בנים יען דטבריא היא אתריה דמר מרן מלכא התנא הקדוש רמב"ה זיע"א דשם קבור וכמו שכתב **מר"ן החבי"ב** ז"ל בחושן משפט סימן כ"ה הגהת הבית יוסף **אות ו'** דכשהוא אתריה דמר צריך לעשות מעשה כמותו יע"ש ובזה מתבטלת טענת שרי אומות העולם ומשו"ה יתגלה תחילה המלך המשיח בטבריא:**

ומעתה עלי בא"ר כוונת המאמר **אמר רבי יוחנן** טבריא משלמת למשיח והוא דכבר כתבנו דעל ידי מה שמתגלה המלך המשיח בעה"ק טבריא **בזה יש תשובה** נצחת על הקטרוג שמקטרגים **שרי אומות העולם על המשיח** כנז"ל נמצא דעל ידי ביאתו תחילה בטבריא וידונו שם שרי אומות העולם **עם המשיח** מזה יש תירוץ לבטל טענתם וזה שאמרו **טבריא משלמת למשיח עם שרי אומות העולם** שמתבטלת טענתם מה שמקטרגים וכו' ובזה נעשה שלום בין המשיח ובין שרי אומות העולם:

ומה שהביא ראיה מפסוק תרמסנה רגל וכו' יובן עם ההקדמה שכתבנו לעיל משם הרב חס"ל ז"ל **דעה"ק טבריא** אחוזה בספירת הוד וידוע דנו"ה הם תרין שוקין **וב' רגלין** אם כן נמצא דטבריא נקרא **רגל** וזה שכתוב **תרמסנה רגל** שהוא טבריא **רגלי עני** שהוא המשיח עני ורוכב וכו' ורצונו לומר שבטבריא בו תרמוס רגלי המשיח תחילה. ודרך רמז

ולענין הלכה ידוע **דאין הלכה כרבי מאיר** ובפרט כאן דקיימא לן רבי מאיר ור"י **הלכה כר"י**. האמנם הנה אנכי יצאתי לידון בדבר חדש, דיש חילוק בין דיני אדם לדיני שמים, והוא דעד כאן לא קאמרו רבנן **דאין הלכה כר"מ אלא לגבי בית דין של מטה** אבל לא לגבי בית דין של מעלה קב"ה כנסת ישראל. והיינו טעמא, דכל הטעם שלא פסקו ההלכה כרבי מאיר היינו כמו שאמרו בגמרא גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם **שאין בדורו של רבי מאיר כמותו** ומפני מה לא קבעו הלכה כמותו **מפני שלא ירדו חכמים לסוף דעתו**, אם כן זה הטעם לא שייך לגבי קב"ה דלפניו **נגלו כל תעלומות** סתרי כל חי ואין דבר נעלם ממנו:

שוב אחר החיפוש מצאתי להרשב"א ז"ל בתשובה סימן קצ"ד וסימן רמ"ב שכתב דאף על גב דקיימא לן רבי מאיר ורבי יאודה הלכה כרבי יאודה **הכא בענין זה ההלכה הוא כרבי מאיר** והטעם הואיל **דדייקי קראי** כוותיה דרבי מאיר עכ"ל. ולעד"ן לומר דאפשר מטעם אחר לומר דהכא ההלכה כוותיה דר"מ הואיל **ושקלו וטרו אליביה** דר"מ שאמרו מאי **ואומר** וכו', והיכא **דשקלו וטרו** אליביה **הלכתא כוותיה** כנודע:

ואם כן יתכן דזה היה טעמו של המלאך **מיכאל** דשתק ולא השיב לשרי אומות העולם שיש בהם אנשים שעושים צדקה יען שטענתם היתה מה אלו וכו' אף אלו וכו' נמצא שאינם עושים רצונו של מקום ובכן **אינם נקראים בנים** ולא ניתן להם מצות הצדקה והיינו **דמיכאל סבירא ליה דההלכה הוא כר"י ואין ההלכה כר"מ**. אי לזאת בא הקב"ה ואמר לו מיכאל נשתתקת **אני מדבר בעדם בזכות הצדקה שעושים** וכו' והיינו שאני יכול לפסוק **ההלכה כר"מ** ובפרט שכבר כתב כן הרשב"א ז"ל ואפילו שאינם עושים רצונו של מקום **נקראים בנים** ושייכי בהו מצות הצדקה:

אמור מעתה זהו הטעם שנהגו כל ישראל הי"ו בכל תפוצות ישראל להיותם **נודרים נדרים ונדבות דהיינו צדקות** לשם התנא הקדוש **רבי מאיר בעל הנס** זי"ע וקבעו קופה בכל עיר ועיר מדינה ומדינה והיינו טעמא כיון **דכל קיום מצות הצדקה תלוייה** בדעת ר"מ דסבירא ליה דאפילו כשאינם עושים רצונו של מקום קוריים בנים ועל ידי זה מתקיים הצדקה לא כן לדעת ר"י **דס"ל דנקראים עבדים** אין הצדקה נחשבת לכולם ואדרבא מגרעות נתן אי לזאת **נודרים נדבות על שמו** רוצה לומר אנו נותנים זאת הצדקה **על דעתו** שהוא סובר דאפילו כשאין עושים רצונו של מקום **נקראים בנים** ובזה יש שכר טוב לפעולתם באופן דהיסוד מוסד של מעשה הצדקה הוא רמב"ה זיע"א:

וזהו הטעם שזכה **להיות בעל הנס** ועושה נפלאות גדולות והיינו טעמא בזכות מה שלימד **זכות על ישראל** דידוע דהקב"ה אוהב **למי שמלמד זכות** על ישראל כמו שאמרו אשריכם מלמדי זכות על בני וגם איתא בסנהדרין פרק י' אמר רב אחא כל המלמד סניגוריא על ישראל הקב"ה

י"ל כי תיבת **בטבריה** עולה גי' רכ"ח וה' אותיות **טבריה** עולה רג"ל וז"ש תרמסנה בטבריה רגלי עני :

ומכל זה שכתבנו בין תבין מה נורא המקום הזה העיר הזאת נעמ"י עה"ק **טבריא ת"ו** וכל דברי רבותינו ז"ל אמת **ברוח הקודש** נאמרו וראוי לנו שלא ליכנס ח"ו לבית הספק בדבריהם בשום צד ואופן **אלא ראוי לנו להאמין אמונה שלימה** "והיה אמונת עתך חוסך ישועות" ואין ספק כי כה **יעשה אלהי"ם כי משם עתידין להיגאל** ובפרט מלתא כדנא דעיקר דבר זה יצא מפי **המלך רבי יוחנן** ומי יערב לבו לגשת להרהר ולהסתפק ולא יחוש לנפשו ומי לא ידע ככל אלה עונש המגיע לאותו תלמיד **שהיה מסתפק בדברי רבי יוחנן** ונענש וכמו שאמרו **בבא בתרא דף ע"ה** ובסנהדרין דף ק' דיתב ר"י ודריש עתיד הקב"ה להביא אבנים טובות ומרגליות וכו' ומעמידן בשערי ירושלים וכו' לגלג עליו אותו תלמיד וכו' יהב ביה עיניה **ועשאו גל של עצמות ע"כ**. ואם כן מי הוא זה אשר יוכל להרהר אחר דברי ר"י שאמר דמשם עתידים ליגאל **וטבריא משלמת למשיח** אחר יודעו מה שקרה לאותו תלמיד וכל שכן עתה כי גדולים צדיקים במיתתן וכו' אם כן חובה עלינו להאמין באמונה שלימה :

ומלבד כל האמור בענין עוד מצינו שבח יקר וגדולה לעה"ק **טבריא ת"ו** יותר מכל הארצות הלא היא כתובה בספר הישר ספר **כפתור ופרח דף ל"ג** דאיתא במדרש דעתידין מתי עה"ק **טבריא ת"ו** לקום בתחיית המתים ארבעים שנה קודם כל העולם והוא **חידוש גדול** יהי רצון שנוכה **לדור בה כל ימי חייו ואחר אורך ימים ושנים יהיו עצמותיו קבורים שם** אמן כן יהי רצון :

איך שיהיה נחזור לעניינינו הראשון וזה יהיה כוונת המאמר שלח נא ביד תשלח **ביד רבי עקיבא** דצריך להבין למה תלה משה רבנו ע"ה הענין **ביד רבי עקיבא** ולפי המבואר ניחא והוא דכיון דעיקר שליחות זה הוא **להוציא לבני ישראל מעבדות לחירות** אם כן זה שייך **לרבי עקיבא** שהגיע **לחמישים שערי בינה** יש לו כח בידו מכח הבינה להוציאם לחירות ודוק :

ואל קוטב זה סובב הולך כוונת הפסוקים בפרשת שמות וכ"ת "ועתה לכה ואשלחך אל פרעה והוצא את עמי בני ישראל ממצרים. ויאמר משה **אל האלהי"ם** מי אנכי כי אלך אל פרעה וכי אוציא את בני ישראל ממצרים. ויאמר כי **אהיה עמך**" וכו'. ולא נאריך בדקדוקים כי אם אחת שאלתי מדוע שינה הכתוב להזכיר שם **אלהי"ם** מאחר דמקודם היה מדבר בשם הוי"ה שנאמר **וירא ה' ויאמר ה'**. ולפי המבואר **אתי שפיר** ונקדים מה שאמרו בזוהר הקדוש **פרשת יתרו** על פסוק "את כל אשר עשה **אלהי"ם** למשה ולישראל עמו כי הוציא ה'" וכו' הקשה על דרך זה דלמה הזכיר שם **אלהי"ם** ואחר כך שם הוי"ה ותירץ דאלהי"ם הוא הבינה ובא לרמוז **דההוא יובלא** עשה להוציאם מארץ מצרים וכן כתב רבנו ז"ל עיין במערכת **האל"ף** אות **קע"ג דאלהי"ם** הוא **בבינה** ובזה נבוא אל המכוון והוא דמשה רבנו ע"ה

כשאמר לו הקב"ה "לכה ואשלחך וכו' והוציא את עמי בני ישראל ממצרים" אז "ויאמר משה אל האלהי"ם" דהיינו הבינה **"מ"י** אנכי כי אלך וכו'" **"מ"י** דייקא דהיינו הבינה שנקראת **"מ"י חמישים שערי בינה** ורצונו לומר וכי אני בינה כדי שאלך להוציאם מארץ מצרים והלא זה הענין תלוי **בבינה** דמסטרא דיובלא נפקי עבדי לחירות לזה באה תשובתו יתברך "ויאמר כי **אהיה עמך**" והענין כמו שכתב רבנו ז"ל במבוא שערים ש"ד חלק ח' פרק י' דמשה רבנו ע"ה **זכה לבינה** וז"ש **כי אהיה** שהיא הבינה כנודע **עמך** דכבר **זכית לבינה** ואם כן ראוי אתה לגואלם :

עוד אמרתי רמז גדול רמזתי דשם **אהי"ה** שהוא **בבינה** רמוז בשמו של משה רבינו ע"ה והוא דכבר נודע דשם **אהי"ה** יש בו גי' מילויים שסימנם **יה"א** דהיינו יודי"ן ההי"ן אלפ"ין והם **קס"א קמ"ג קנ"א** ושלושתם גימטריא **תנ"ה** בסוד "אשר **תנ"ה** הודך על השמים" והנה משי"ה במילוי כזה **מ"ם שי"ן ה"י** גימטריא **תנ"ה** הרי דשם **אהי"ה** רמוז במשה רבנו ע"ה וזה סוד "כי אהיה עמך" והוא פלי):

בענין רבי מאיר

רבי מאיר שבירושלמי אמר על עצמו הא משיחון, צריך להבין מעלתו הגדולה שלא ירדו חבריו לסוף דעתו.

משנה מסכת נגעים פרק י"ב משנה ה' : פִּיֶּצֶד רְאֵית הַבֵּית, וּבֹא אֶשֶׁר לוֹ הַבֵּית וְהִגִּיד לַכֹּהֵן לֵאמֹר פָּנַגַּע נִרְאָה לי בַּבֵּית (ויקרא יד), אֶפְלוּ תִלְמִיד חֲכָם יוֹדֵעַ שֶׁהוּא נָגַע נִדְאִי, לֹא יִגְזֹר וַיֹּאמֶר נָגַע נִרְאָה לי בַּבֵּית, אֶלֶּא פָּנַגַּע נִרְאָה לי בַּבֵּית. וְצָנָה הַכֹּהֵן וַיִּפְנוּ אֶת הַבֵּית (בְּטָרִם) יָבֵא הַכֹּהֵן לְרֵאוֹת אֶת הַנֶּגַע וְלֹא יִטְמָא כָּל אֶשֶׁר בַּבֵּית וְאַחַר כֵּן יָבֵא הַכֹּהֵן לְרֵאוֹת אֶת הַבֵּית(שם)), וְאֶפְלוּ חֲבִילֵי עֵצִים, וְאֶפְלוּ חֲבִילֵי קָנִים, דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן אֹמֵר, עֶסֶק הוּא לִפְנוּי. אָמַר רַבִּי מֵאִיר, וְכִי מַה מִּטְמָא לוֹ, אִם תֹּאמְרוּ פְּלִי עֲצִיו וּבִגְדָיו וּמִתְכֹּתָיו, מִטְבִּילֵן וְהֵן טְהוּרִים. עַל מַה חִסָּה הַתּוֹרָה, עַל פְּלִי חֲרִסוֹ, וְעַל פְּפוֹ, וְעַל טְפִיו. אִם כֵּן חִסָּה הַתּוֹרָה עַל מְמוֹנוֹ הַבְּזוּי, קַל וְחֹמֶר עַל מְמוֹנוֹ הַחֲבִיב. אִם כֵּן עַל מְמוֹנוֹ, קַל וְחֹמֶר עַל נַפְשׁ בְּנָיו וּבְנוֹתָיו. אִם כֵּן עַל שֶׁל רְשָׁע, קַל וְחֹמֶר עַל שֶׁל צַדִּיק :

ולפי המסורת הוא יום פטירת רבי מאיר בעל הנס. י"ד באייר אך בזה יש חולקים שנפטר **בחודש אלול**, אך וודאי להבין שענין נשמתו היא בתכונת **יום פסח שני** שמורה על חשיבות הפרט הרוצה להתעלות ולהוסיף בעבודת ה' מהתעוררות מלמטה.

כתוב **מסכת קידושין דף ל"ו ע"א** : ... לכדתניא "בנים אתם לה' אלהיכם" בזמן שאתם נוהגים מנהג בנים אתם קרוים

ירושלמי כלאים פרק ט הלכה ג' ... רבי מאיר הוה אידמך ליה באסייא אמר אימורין לבני ארעא דישראל הא משיחון דידכון. אפילו כן אמר לון יהבי ערסי על גיף ימא כתיב כי הוא על ימים יסדה ועל נהרות יכוננה. שבעה ימים סובבין את א"י. ימא רבא. ימא דטיבריא. ימא דסמכו. ימא דמילחא. ימא דחולתא. ימא דשליית. ימא דאפמיא.

שבת דף קמ"ו ע"ב: ... והיינו דתנן רבי נהוראי אומר הוי גולה למקום תורה ואל תאמר שהיא תבוא אחריו שחבריו יקיימוה בידך ואל בינתך אל תשען תנא לא רבי נהוראי שמו אלא רבי נחמיה שמו ואמרי לה רבי אלעזר בן ערך שמו ולמה נקרא שמו רבי נהוראי שמנהיר עיני חכמים

עירובין י"ג ע"ב: ... תנא לא רבי מאיר שמו אלא רבי נהוראי שמו ולמה נקרא שמו רבי מאיר שהוא מאיר עיני חכמים בהלכה ולא נהוראי שמו אלא רבי נחמיה שמו ואמרי לה רבי אלעזר בן ערך שמו ולמה נקרא שמו נהוראי שמנהיר עיני חכמים בהלכה אמר רבי האי דמחדדנא מחבראי דחזיתיה לרבי מאיר מאחוריה ואילו חזיתיה מקמיה הוה מחדדנא טפי דכתיב והיו עיניך ראות את מוריו אמר רבי אבהו אמר רבי יוחנן תלמיד היה לו לרבי מאיר וסומכוס שמו שהיה אומר על כל דבר ודבר של טומאה ארבעים ושמונה טעמי טומאה ועל כל דבר ודבר של טהרה ארבעים ושמונה טעמי טהרה

פסח שני

מחר הוא פסח שני זה חג מיוחד שהוא מהתעוררות מלמטה,

אנשים אשר היו טמאים לנפש אדם או בדרך רחוקה ולא עשו פסח, וה' נותן להם חג נוסף לעשות פסח, לא ראינו בשאר החגים דבר כזה, וזה מפני חשיבות החג הזה שהוא מהות עם ישראל לדעת להודות ולהלל, ולא להיות כפויי טובה על הטובות שהקב"ה עושה לנו.

כאן עניין איתערותא מלמטה שרוצים לעשות פסח ומשתוקקים הקב"ה נותן בשבילם חג מיוחד בזכות יוסף עושים פסח שני איתערותא דלתתא, וכן עניין של שש עגלות צב שהביאו מעצמם הנשיאים.

בנים, אין אתם נוהגים מנהג בנים, אין אתם קרוים בנים. דברי ר' יהודה.

רבי מאיר אומר בין כך ובין כך אתם קרוים בנים שנאמר בנים סכלים המה ואומר בנים לא אמון בס ואומר זרע מרעים בנים משחיתים ואומר והיה במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם יאמר להם בני אל חי... ע"כ ע"ש.

רבי מאיר רואה במציאות את הנקודות של אור במצבים הגרועים ביותר אפילו עובד ע"ז נקרא בנים.

וזו הראיה היא של הדור האחרון שכתוב שבדור שיבוא המשיח זה נקרא עני ורוכב על חמור. וזה מה שאמרנו, שהדור של המשיח יהיו כל כך רחוקים וחומריים שלא ניכרת הקדושה כמו שהחמור הוא קדוש בבכורה ואף אחד לא היה אומר ומגלה קדושה זו עד שהקב"ה גילה לנו בתורה. שהוא קדוש בבכורה.

ירושלמי מסכת כלאים דף מ"ג ע"א: ... רבי מאיר הוה אידמוך ליה באסייא אמר אימורין לבני ארעא דישראל הא משיחון דידכון. אפילו כן אמר לון יהבי ערסי על גיף ימא כתיב כי הוא על ימים יסדה ועל נהרות יכוננה... ע"ש.

אגרות הראיה ג' דף פ"ז. אגרת תתח: ... ורבי מאיר שלא יכלו חבריו לעמוד על סוף דעתו בתורתו היה כתוב כתנות אור באל"ף. בירושלמי נאמר עליו הא משיחון כלומר הארת נשמה ממערכה כזו שהעולם יעלה עליו אחרי שכבר אורו של משיח יזרח והרשעה כעשן תכלה... וכל זה אין שייך בגדולי המעלה הרואים עולמם בחייהם וכל שיש בו דעה כאילו נבנה ביהמ"ק בימיו. ואורו של משיח עליו זורח, ורבי מאיר שנאמר עליו ועפעפיך יישירו נגדך כתב שלא מן הכתב כשם שהטיל קנקנתום בתוך הדיו... ע"ש

אורות הקודש ג' הראי"ה קוק דף שס"ז: ... וגדולים יחידים בכל עת ובכל זמן מפלפלים הם בחכמה ומצפים לישועה, ומסתכלים הם באורו של משיח, ודעתם מתרחבת, זאת היא נחלת העוסקים בתורה לשמה, ההולכים בדרכי רבי מאיר, שתורתו הייתה אומרת כותנות אור, ואמר הא משיחון כלומר הארתו של משיח... ע"ש.

מסכת אבות פרק ו' א': רבי מאיר אומר כל העוסק בתורה לשמה, זוכה לדברים הרבה, ולא עוד אלא שכל העולם כלו כדאי הוא לו, נקרא רע, אהוב, אוהב את המקום, אוהב את הבריות, משמח את המקום, משמח את הבריות, ומלבשתו עונה ויראה, ומכשרתו להיות צדיק חסיד ישר ונאמן, ומרחקתו מן החטא, ומקרבתו לידי זכות, ונהנין ממנו עצה ותושיה בינה וגבורה, שנאמר לי עצה ותושיה אני בינה לי גבורה, ונותנת לו מלכות וממשלה וחקור דין, ומגלין לו רזי תורה, ונעשה כמעין המתגבר וכנהר שאינו פוסק, והוה צנוע וארך רוח, ומוחל על עלבונו, ומגדלתו ומרוממתו על כל המעשים: